

[Damsgaard.]

jo færre og færre, og det er et meget begrænset Antal Dreng, der kan faa en Uddannelse om Bord i et Sejl-Skoleskib. Derfor er det nødvendigt med Skoler paa Land for de Dreng, der vil ind i Handelsflaaden.

Nu er det for saa vidt ikke noget nyt, nærværende Lovforslag tilsigter. Der er allerede paa privat Initiativ oprettet Skoler for Sømandsuddannelse. Vi har Rederiet J. Lauritzens Søfartsskole ved Svendborg, og vi har Sømandshøjskolen, ogsaa i Svendborg. Paa begge disse Skoler har man høstet den Erfaring, at der meget vel paa en Skole i Land — selvfølgelig med Adgang til Øvelser paa Søen — kan opnaas en Belæring og Opdragelse, der siden har været til stor Nytte og Glæde for vore unge Sømand. Det drejer sig jo her om menigt Dæksmandskab. Der er Grund til at anerkende det Initiativ, der i Svendborg paa privat Grund er gjort for at opbygge og gennemføre en Sømandsuddannelse. Ved Siden af Skolerne i Svendborg har vi vore to Skolesejlskibe, „Danmark“ og „Georg Stage“.

Det, der her foreslaas, er en Videreføring og Udvidelse af de to Svendborgskolers Arbejde, men nu skal Staten træde til som Igangsætter, og det er ogsaa Staten, der skal drive Skolerne, og den skal betale en Del af Udgifterne, men ifølge Lovforslaget er det dog de private Rederier, man paa lægger at afholde Hovedparten af Udgifterne. Dette gælder baade Eengangsudgifterne, altsaa til Etablering af Skolerne, og de aarlige Udgifter. Efter Bemærkningerne til Lovforslaget drejer det sig om Etableringsudgifter til ca. 800 000 Kr., og heraf skal Rederierne betale de ca. 500 000 Kr. Ligeledes for Driftsudgifternes Vedkommende, der er anslaaet til nær $\frac{1}{2}$ Mill. Kr., skal baade Rederierne og Kommunerne betale. De Kommuner, hvor man agter at placere en saadan Skole, maa formentlig være spurgt i Forvejen, for det er et ikke helt ringe Beløb, man foreslaar Kommunerne skal betale aarlig, nemlig ca. 20 000 Kr. — men Rederierne skal jo betale en stor Part af Driftsudgifterne.

Jeg kan for saa vidt godt være enig med Søfartskommissionen i de 3 Hovedformaal, der stilles op for en Sømandsuddannelse. Det hedder i Kommissionens Betænkning, at de 3 Hovedformaal med denne Sømandsuddannelse er at tilvejebringe Mulighed for at gennemføre en vis Udvælgelse blandt de Dreng, der agter at gaa til Søs, et Minimum af faglig Uddannelse, og at

bibringe Sømandsstanden et vist Maal af Almendannelse.

Jeg kan godt være enig i disse Hovedformaal, men jeg kan ikke være enig med Kommissionens Flertal og den højtærede Handelsminister i, at Undervisningen, for at man kan naa disse Maal, maa gøres obligatorisk, altsaa gøres tvungen. Efter Kommissionens Flertallets Mening skal det være saadan, at en Dreng ikke kan paamønstres et Skib inden for Handelsflaaden, hvis han ikke først har været paa en af Søfartsskolerne, hvor man ikke blot underviser, men ogsaa udvælger de bedst egnede. Jeg er lidt bange for — selv om Skoleuddannelse er ønskelig —, at en Del af de raske Dreng, der havde tænkt sig at gaa til Søs, vil holde sig tilbage, naar deres Sømandsliv skal begynde med ca. 3 Maaneder paa Skole og de skal tvinges dertil. De fleste af disse Dreng er lige sluppet ud af Skolen, og for mange Drenges Vedkommende er det vist saadan, at der helst skal gaa i hvert Fald et passende Stykke Tid, inden de igen godvilligt sætter sig paa Skolebænken.

Jeg vil derfor fraraade, at man sætter et Skoleophold som Betingelse for, at en Dreng kan paamønstres et Skib i Handelsflaaden, og jeg kan heller ikke indrømme, at Undervisning i Sømandsfag er lige vigtig for alle Kategorier af Dreng, der kommer om Bord i et Skib. For en Tjener-Elev eller en Kokke-Elev, som maaske skal ud paa en kort Tur og bagefter gaar i Land for at gaa ind i sit Erhverv, kan det ikke være strengt nødvendigt. Ønsker de det frivilligt, er det kun godt, men det kan ikke være nødvendigt at tvinge saadanne unge Mennesker til Undervisning, før de kan paamønstres. Det er en meget stor Part af disse Dreng, der kommer ind i Handelsflaaden — der kan vistnok være Tale om fire Femtedele, men kun ca. en Femtepart eller maaske en Fjerdepart kommer til at gaa videre som egentligt Dæksmandskab. Derfor er der Grund til at overveje, om det i det hele taget er nødvendigt med saa mange Skoler, som Ministeren foreslaar. Jeg tror det ikke, i hvert Fald ikke, hvis man gør Skoleopholdet frivilligt, for saa vil en Del af disse Dreng slet ikke komme paa Skole — og maaske heller ikke have det nødt. Jeg vil gerne indrømme, det er ønskeligt, at alle Drengene kommer paa Skole, men ligefrem at stille det som Betingelse, at en Dreng skal have været paa Sømandsskole, for at han kan faa Hyre som Messedreng, Kahytsdreng, Kammerdreng, Koksmath el. lign., synes